

Voisiko elämä voittaa – ja millä ehdoin?

Pentti Linkolan syväekologinen filosofia

Oulun yliopisto

Historiatieteet

Aate- ja oppihistorian kandidaatintutkielma

28.03.2018

Eira Huusko-Kukkonen

Sisällys

Sisällysluettelo.....	2
Johdanto.....	3
1. Pentti Linkola – Elonkehän syväekologi.....	7
2. Ihmisluonto ja historia.....	10
2.1 Homo destructivus.....	11
2.2 Edistyksen harhakuva.....	12
3. Runo-Suomi vai hyvinvointivaltio.....	16
3.1 Suomi on yhtä kuin metsä.....	16
3.2 Totuuden hetki luonnonsuojelussa.....	17
4. Elämän edellytykset.....	21
Loppulause.....	23
Lähteet ja tutkimuskirjallisuus.....	24

JOHDANTO

Suomessa sotien jälkeinen aika oli jälleenrakentamisen aikaa, ja tämä näkyi teollisuuden voimistumisena. 1960-luvulle tultaessa suomalainen yhteiskunta koki modernisaation uusia tuulia, joka korosti yhteiskuntaluokkien ja poliittisen kentän monimuotoisuutta. Tämä herätteli uuden sukupolven radikaaleja. Radikalisoivan nuorison välineenä uusien ajatusten ja vaatimusten jakamiseen toimi *Ylioppilaslehti*. *Ylioppilaslehti* toimi myös Linkolan kirjallisten puheenvuorojen julkaisijana.¹ *Ylioppilaslehti* toimi Pentti Linkolan *Runo-Suomi vai hyvinvointivaltio* esseiden julkaisijana vuonna 1960.²

Essee oli ensimmäinen kehityskriittinen kannanotto, jossa Linkolan voimakas kritiikki kohdistui teollisuuden ja teknologiseen kehitykseen. Esseessään hän argumentoi hyvän elämän edellytysten puolesta ja näihin edellytyksiin hän ei lukenut voimakasta kehityskulkua, jonka perimmäinen tarkoitus oli aineellisen hyvinvoinnin lisääminen ja länsimaisen elämän omaksuminen. Hyvinvoinnin edellytykset ovat ihmisen toiminnan armoilla, sillä ainoa hyvinvoinnin lähde on koskematon luonto. Jatkuva kehityskulku pitäisi kääntää, sillä yhteiskunnan aineellisen hyvinvoinnin tavoittelu on ristiriidassa ihmisen biologisen olemuksen kanssa – agraarisen yhteiskunnan ympärivuotiseen raskaaseen työtahtiin sopeutunut ihminen on alistunut länsimaiselle elämäntyyliin, jossa materian tavoittelu ja omistaminen on korvannut luonnosta nauttimisen ja tuonut tilalle mielenterveysongelmia ja muun muassa tyytymättömyyden tunteen.³ *Runo-Suomi vai hyvinvointivaltio* essee sai aikanaan paljon huomiota ja kritiikkiä. Kritiikki kohdistui Linkolan ehdottomuuteen. Jopa *Ylioppilaslehden* päätoimittaja Arvo Salo kritisoi Linkolan näkemystä teollistumisen vaikutuksista kommentoimalla, että teollistuminen on poistanut kaikenlaisen puutteen osana ihmisen arkea. Linkolan vasta-argumentit keskittyivät tarkentamaan esseiden sanomaa. Linkolan näkemysten mukaan puute ja puutteessa eläminen on ihmisen perustarve.⁴

1960-luvun Suomen Luonnonsuojeluyhdistys koki radikalisoitumisen vaikutukset, kun uusi sukupolvi syrjäytti Luonnonsuojeluyhdistyksen vanhat pioneerit. Uusi sukupolvi koki heräämisen, jonka aiheuttaja oli luonnon ja teollistuneen yhteiskunnan välinen ristiriita. Luonnon käyttö kehittyvän yhteiskunnan raaka-aineena koettiin kriisiksi, johon olisi keksittävä ratkaisu. Vuonna 1962, suomennettuna 1964, ilmestyi amerikkalaisen Rachel Carsonin teos *Äänetön kevät*. Teos nosti esiin uudenlaisia ongelmia ympäristössä maataloudessa ja tuholaiсторjunnassa käytettävien myrkkujen ja

¹ Poutanen 2008: 46-55; Haila 2004: 75-86.

² Kylänpää 2017: 145.

³ Kylänpää 2017: 145-146.

⁴ Kylänpää 2017: 148.

kemikaalien käytön. Erityisesti DDT:n, diklooridifenyylitrikloorietaanin liukeneminen ravintoketjuun oli ympäristöeettisen keskustelun keskipisteenä.⁵

Ympäristöön ja luontoon kohdistuvaa huolta ei vähentänyt Rooman Klubin vuonna 1972 julkaisema raportti *Kasvun rajat*, jossa ennustettiin ihmiskunnan luonnonvarojen tuhlaamisen johtavan ympäristötuhoon. Vuonna 1970 vietettiin Euroopan luonnonsuojeluvuotta. Luonnonsuojeluvuosi, kansainvälistyminen ja tiedotusvälineiden yleistyminen käynnistivät 1970–1980-luvuilla muutoksia niin ympäristöajattelussa kuin luonnonsuojeluaatteessa. Kansainvälistymisen myötävaikutuksesta ympäristöongelmat nähtiin kokonaisuuksina, jotka koskettivat myös paikallisesti. Maailmanlaajuiset ympäristöongelmat nähtiin katastrofeina ja niihin otettiin kantaa myös Suomessa. Ympäristöliikkeen yhteiskunnalliset kannanotot ja mielenosoitukset yleistyivät. Vuoden 1979 Kojjärven kuivattamista vastaan järjestettyä mielenosoitusta pidetään alkusysäyksenä Vihreän liikkeen toiminnalle ja ympäristöajattelun yhteiskunnallisen sekä poliittisen aseman vakiinnuttamiselle.⁶

Ympäristöliikkeen ja luonnonsuojeluaatteen yhtenä kiivaimpana keskustelijana ja uudenlaisen suunnan näyttäjänä nähdään Pentti Linkola, joka on omistanut elämänsä luonnon ja luonnon monimuotoisuuden suojelemiselle. Linkolan elinkeinoelämän harjoittaminen kalastamisella nähtiin olevan ristiriidassa luonnonsuojelun ja luonnon säilyttämisen kanssa. Teoksessaan *Pentti Linkola – Ystävä ja innoittaja* LEENA VILKKA on punninnut ristiriidan merkitystä Linkolalle ja luonnonsuojelijan ja luonnon puolestapuhujan aseman saavuttamiseksi. Vilkkä toteaa, että Linkolan ristiriita luonnon suojelun ja luonnon hyväksikäyttäjän välillä edustaa enemmistön mielipiteitä siitä, kuinka luonnonvarojen käyttö tulisi kohtuullistaa.⁷ Linkolan ympäristöeettinen näkemys luonnon ja elämän monimuotoisuuden säilyttämiselle on saanut vaikutteensa norjalaisen filosofin Arne Naessin deep ecology – ajattelusta ja saksalais-ranskalaisen filosofin Albert Schweitzerin elämän kunnioituksen etiikasta sekä kirjailijan Henry David Thoreau'n teoksesta *Elämää metsässä*. Syväekologisen ajattelun ja elämän kunnioituksen etiikassa ydinajatuksina on elämän kunnioitus, säilyttäminen ja länsimaisen kulttuurin itsekeskeisen ajattelutavan hylkäämistä. Syväekologia jakaa ympäristönsuojelun syvälliseen ja pinnalliseen ympäristönsuojeluun. Syvällinen ympäristönsuojelu korostaa elämän rikkauden ja monimuotoisuuden, kun pinnallinen ympäristönsuojelu valjastaa luonnonvaroja ihmisen tarpeiden tyydyttämiseen. Pentti Linkolan väkivaltamyönteinen syväekologia on ristiriidassa Naessin, väkivaltaa kaikessa sen muodossa tuomitsevan, syväekologian kanssa.⁸

⁵ Poutanen 2008: 46-49; Telkänranta 2008: 50-55.

⁶ Haila 2004, 156-161; Kylänpää 2017, 305-311.

⁷ Vilkkä 2007, 64

⁸ ”Linkolalaisuus – vihreän liikkeen ydin”, 12-15.

Tutkielmani tutkimuskohteena on kalastajan, korpifilosofin Pentti Linkolan biosentristä syväekologisen ajattelun, eloonjäämisopin. Linkolan kriittiset ja lähes ihmisvihaa lähentelevät kommentaarit, puheenvuorot, kirjoitukset ja esseet ovat vaikuttaneet suomalaisen ympäristöliikkeen toimintaan ja luonnonsuojelun aatteeseen sekä ihastuttanut että vihastuttanut suomalaisia luonnonsuojelijoita kuin tavallisia kuulijoita. Varsinaista spesifiä tutkimuskysymystä ei ole vaan tutkielmani tarkoitus on sisällönanalyysin avulla avata Pentti Linkolan syväekologisen ajattelun pääpiirteet ja luoda konteksti Linkolan teosten ja teoksista käydyin keskustelun välille. Tieteellisten tutkimusten puute on tutkimusongelma siitä syystä, ettei kontekstiin välttämättä synny riittävästi vuoropuhelua.

Tutkielmani päälähteenä käytän Linkolan vuonna 2004 ilmestynyttä esseekokoelmaa *Voisiko elämä voittaa – ja millä ehdoilla*. Tutkielman muina lähteinä olen käyttänyt Linkolan muita essee- ja kirjoituskokoelmia: *Unelmat paremmasta maailmasta* (1971), *Toisinajattelijan päiväkirjasta* (1979) ja *Jobdatus 1990-luvun ajatteluun* (1989). Linkolan filosofisesta ajattelusta ei ole tehty tieteellisiä tutkimuksia, joten tutkielmani tutkimuskirjallisuuden virkaa toimittaa RIITTA KYLÄNPÄÄN vuonna 2017 ilmestynyt, Tieto-Finlandia-palkinnon voittanut elämäkerta *Pentti Linkola – Ihminen ja legenda* ja Helsingin yliopiston ympäristöfilosofian dosentin LEENA VILKAN Linkolasta kirjoittamat artikkelit ja teoksen *Ympäristöetiikka – Vastuu luonnosta, eläimistä ja tulevista sukupolvista* ovat valoittaneet Linkolan filosofiaa ja asemaa yhteiskunnallisessa keskustelussa. TERE VADÉNIN toimittama esseekokoelma *Linkolan ajamana* on tuonut tutkielmaani kriittisen näkemyksen Linkolan ajattelusta. Olen ottanut tutkimukseni avuksi myös yleisteoksia, jotka ovat auttaneet selvittämään esimerkiksi ympäristöfilosofian ja ympäristönsuojelun yleisiä piirteitä.

Olen jakanut tutkielmani neljään lukuun. Ensimmäisessä luvussa avaan Pentti Linkolan elämäkertaa. Toisessa luvussa paneudun Linkolan mietteisiin väestönräjähdyksestä, sen syistä ja sen hillinnän keinoihin. Tässä osassa avaan Linkolan taksonomista määritelmää ihmislajista, Homo destructivuksesta. Kolmannessa luvussa avaan Linkolan kriittistä näkemystä suomalaisen luonnon ja metsän suojelusta sekä näiden suojelijoista. Neljännessä luvussa pyrin tuomaan esiin Linkolan eloonjäämisopin tärkeimmät periaatteet. Tutkielmani otsikointi on tietoisesti lainattu Linkolalta itseltään, sillä olen kokenut, että Linkolan omien sanojen käyttäminen on tutkielmassa ratkaisevassa asemassa hänen filosofiansa ymmärtämiseen.

On syytä käsitellä tutkielmassa käytettäviä käsitteitä. Ympäristö-käsite vakiintui vasta 1970-luvun ympäristöheräämisen ja ympäristöetiikan kehittymisen myötä.⁹ Ympäristönsuojelun ja ympäristöetiikan välinen ero on pieni, mutta tutkielman lukemisen kannalta tärkeää mainita: ympäristönsuojelu ja

⁹ Vilka 2003, 20-21.

ympäristönsuojelukeskustelu painottavat ympäristöongelmien olemassaolosta, kun ympäristöetiikka pyrkii vastaamaan kysymyksiin, jotka koskevat ihmisen ja luonnon välisen suhteen tasapainoa ja tasapainon löytymistä ja siihen, mitkä eettiset periaatteet ja valinnat vaikuttavat luontoon.¹⁰ Toinen selvennettävä dikotomia on ympäristönsuojelun ja luonnonsuojelun välinen ero, joka nähdään tarkoittavan samaa asiaa. Ympäristönsuojelulla tarkoitetaan ympäristön kokonaisvaltaista suojelua ihmisen toiminnalta. Luonnonsuojelulla puolestaan tarkoitetaan ympäristönsuojelun osa-aluetta, jossa suojeltava kohde on esimerkiksi rauhoitettu alkuperäisstilassa oleva alue.¹¹ Biosentrismi-käsitteellä tarkoitetaan elävän luonnon monimuotoisuutta ja nähdään, että Pentti Linkola on ollut ensimmäinen, joka on tätä käsitettä käyttänyt ja siten vakiinnuttanut käsitteen asemaa ympäristöfilosofisessa keskustelussa.¹²

¹⁰ Vilka 2003, 14-21.

¹¹ Vilka 2003, 30-34.

¹² Vilka 2007, 64-65.

1. Pentti Linkola – Elonkehän syväekologi

Minua kiinnostaa elämän ymmärtäminen ja evoluutio, myös elämän tulevaisuus, myös sen ennustettavuus. Haluan tietää, mistä on tultu, missä ollaan ja minne mennään – ja miksi näin on tapahtunut ja tapahtuu. Ihmisenä minua kiinnostaa ihmisen asema ja merkitys elonkehässä (biosfäärissä). Minua kiinnostaa tietää, voiko ihminen ohjata tapahtumien kulkua tai hallita itseään, ja jos, niin miten. Minua kiinnostaa tietää, onko ihminen mahdollinen laji.¹³

Pentti Linkola syntyi akateemiseen ja sivistyneistöä edustavaan perheeseen vuonna 1932. Isänsä Kaarlo Linkola Collanien virkamies- ja pappissuvun edustaja, oli kasvitieteilijä, Helsingin yliopiston rehtori, professori ja Suomen Luonnonsuojeluyhdistyksen perustaja sekä puheenjohtaja. Äitinsä Hilikka Suolahti, akateemisen sivistyneistön edustajan, Helsingin yliopiston rehtorin, kanslerin ja professorin tytär. Perheen ystäväpiiriin kuului useita saksalaisia tiedemiehiä ja muita kulttuurivaikuttajia, muun muassa historioitsija Oswald Spengler ja onkin nähty, että perheen saksalaismielisyys on vaikuttanut Linkolan tuotannon sisältöön.

Pentti Linkola valmistui ylioppilaaksi Helsingin Suomalaisesta yhteiskoulusta ja suorittuaan asevelvollisuutensa hän aloitti Helsingin yliopistossa eläin- ja kasvitieteen opinnot valmistuakseen biologiksi, mutta rakkaus lintuihin ja lintujen tutkimiseen sekä luonnossa retkeilyyn oli liian suuri ja Linkolasta tuli 1950-luvulla Suomen ensimmäinen maasto-ornitologi. Ollessaan yhdellä monista retkistään Linkola tutustui Olavi Hildéniin, joka opiskeli eläintieteitä Helsingin yliopistossa. Vuonna 1955 Hildénin ja Linkolan yhteistyöstä syntyi lintuharrastuksen piirissä pitkään odotettu suomennustyö *Suuri Lintukirja*. 1960-1970-lukujen taitteissa Hildéniltä ja Linkolalta ilmestyi tiedonjulkistamispalkinnolla palkittu *Pohjolan Linnut* -kirjasarja.

Linkolan myöhäisempi tuotanto, joissa kirjoittajan kaunokirjallisessa muodossa kirjoitetut henkilökohtaiset ja radikaalit näkemykset, ideoinnit ja uhkavaatimukset sekä esitetyt keinot elämän puolustamiseksi ja perinnemaiseman suojelemiseksi on kirvoittanut kiivasta keskustelua. Linkolaa on kutsuttu tuomiopäivänjulistajaksi, ihmisvihaajaksi ja kehityskriitikoksi, mutta nämä Linkolan on sivuuttanut vetoamalla siihen, että totuus sattuu.

Kun tarkastelee Linkolan tuotantoa, voi huomata, että äänensävy on muuttunut. Vuonna 1960 julkaistussa, poleemisessa ja yhteiskunnallista keskustelua herättäneessä esseessä *Runo-Suomi ja*

¹³ Linkola 1990, 158.

hyvinvointivaltio Linkola hyökkäsi teollistumista ja teollistumisen vaikutuksia vastaan. Esseen sisältö ja kirjoittaja saivat kritiikkiä, sillä teollistuminen ja koneellistuminen koettiin luonnontuotteina ja kehityksen tuomina välttämättömyyksiä eikä yhteiskuntaa sortavina. Radikalisoitumisen ja yhteiskunnallisten muutosten vuosikymmenenä, 1960-luvulla, ilmestyi Pentti Linkolan ja Pehr Charpentierin yhteistyöstä syntynyt pamfletti *Isänmaan ja ihmisen puolesta – mutta ei ketään vastaan*, joka oli pasifismin puolustuspuhe. Pamfletti oli myyntimenestys ja viimeistään nyt Linkolasta tehtiin yhteiskunnallisen ja poliittisen keskustelun puheenaihe.

Linkolan asuinpaikan, kotitilan alueella Kuhmoisissa tapahtuneiden avohakkuiden jälkeen. Esteetikkona ja luonnonystäväenä Linkola päätti ottaa kirjallisesti kantaa luonnon puolesta. Vuonna 1971 ilmestyi esseekokoelma *Unelmat paremmasta maailmasta*, joka voidaan nähdä eräänlaisena metsän- ja luonnonsuojelun puolustuspuheena, auttoi Linkolan tunnetuksi tulemisessa. Viimeistään vuonna 1979 Linkola jäi suomalaisten kahvipöytäkeskustelun vakiopuheenaiheeksi, sillä kirjoituskokoelma *Toisinajattelijan päiväkirjasta* ilmestyi ja sen radikaaliksi käynyt äänensävy jakoi lukijoita. Linkolan uusien esikuvien, saksalaisen terroriryhmän Punaisen armeijakunnan jäsenten Andreas Baadern ja Ulrike Meinhofin ylistäminen oli liikaa: kun *Toisinajattelijan päiväkirjasta* sai 1983 Eino Leino Seuran myöntämän kirjallisuuspalkinnon teoksen elävän, rikkaan ja kauniin kielensä ansiosta, teoksen palkitsemista kritisoitiin kovin sanoin. Muuan muassa sosiaalidemokraatti Kyösti Salovaara kommentoi palkintoa näin:

Mistä Linkolalle Löytyy vertainen? A. Hitlerin Taisteluni taitaa olla jo kilpailusta sivussa. Vai onko?¹⁴

Vuonna 1989 ilmestyi kirjoituskokoelma *Jobdatus 1990-luvun ajatteluun*. Teoksessa Linkola nosti jälleen kerran esiin ihmiskunnan itsekokeskeisen maailmankuvan ja kehityskulun mahdottomuudet. Luonnon kärsiminen saisi loppua, samoin ihmiskunnan kehitys. Akateemikko Georg von Wright kommentoi teosta: ”Ehkä olisi oikeampi ratkaisu, että kaikki yhdessä hukkuisimme, todistuksena ihmislajin elinkyvyttömyydestä.” Teos palkittiin Lauri Jäntti säätiön rahapalkinnolla vuonna 1990. Vuonna 2004 ilmestyi tämän tutkimuksen päälähteenä käytetty *Voisiko elämä voittaa – ja millä ehdoin*¹⁵. Teos poikkeaa muista teoksista siinä, että uhkakuvat, vaatimukset ihmiskunnalle ja länsimaisen kulttuurin supistamisen toiveet ovat esitetty huomattavasti pehmeämmällä äänensävyllä kuin aikaisemmissa teoksissa. Teos on jaettu laajoihin osiin, joita Linkola avaa esseillään. Keskeisin sanoma on edelleen ihmiskunnan deterministinen tuho.

Kritiikistä huolimatta Linkolan elämänmittainen omistautuminen luonnolle ja luonnonsuojelulle sekä uurastus ornitologian parissa tunnustetaan. Pentti Linkola perusti vuonna 1995

¹⁴ Kylänpää 2017, 303.

¹⁵ Kylänpää 2017, 303-387

Luonnonsuojelualuesäätiön, nykyisin Luonnonperintösäätiön. Säätiön toimintaperiaatteena on suomalaisen luonnon ja uhanalaisen metsän suojelu lahjoitusten avulla. Säätiö pyrkii rauhoittamaan ja pitämään suojelualueitaan alkuperäisluonnotilassa. Kirjallisen tuotannon lisäksi Linkola on ollut vuonna 1995 syväekologisen Vihreän Elämänsuojelun Liitto Ry:n toimittamassa Elonkehä-lehden aktiivinen kirjoittaja. Linkolan ja Hildénin ornitologiset oppaat ovat edelleenkin Suomen suosituimpia.

2. Ihmisluonto ja historia

*Näättyköön 10 -vuotiaana nälkään, tai vetäköön 20-vuotiaana itsensä käymälän naruun abtauden aiheuttamassa tuskatilassa – se on sen ajan murhe. Aika aikaa kutakin.*¹⁶

Pentti Linkolan koko syväekologista filosofiaa hallinnoi elämän kunnioittaminen ja suojele, eloonjäämisoppi. Linkolalle väestönräjähdyks, yksilöiden yksikkömäärä ovat ihmislaajia tuhoava voima, jota pitäisi hallita, keinoin millä hyvänsä.¹⁷ Linkola toistaa sekä itseään että Schweitzerin etiikkaa puhuessaan maapallon perimmäisen tuhon syystä eli ihmisestä ja ihmisen tekemistä valinnoista: syyt tuhoon ovat ihmispaljous eli lisääntyminen vailla kontrollia, toisin sanoen suoranaisten väestönräjähdyks rajattuun tilaan lyhyessä ajassa, rakkaus lapsiin ja loputon luonnon kuormitus¹⁸. Luontoa kuormittavin rasite on ihminen, kaikilla osa-alueilla. Ihmislaajin suurentunut ja alati suureneva yksikkömäärä tarkoittaa talouselämän kukoistamista ja sitä kautta kysynnän ja tarjonnan lain voimattomuutta. Kysynnän ja tarjonnan laki on voimaton ihmispaljouden edessä.¹⁹ Linkolan ihmiselle antama arvo on mitattavissa ihmisen kuormituksessa²⁰.

Keinoja maailman väestön kasvun hillinnässä on useita, mutta kenties tärkein ja tehokkain keino väestön kasvun hillinnässä on syntyvyyden säätely siten, että lasten synnyttäminen ei olisi enää perheen tai yksilön valinnan mukaan tapahtuvaa vaan syntyvyys olisi lisensoitu hanke. Syntyvyyttä tulisi säädellä myös perhepoliittisilla toimilla, kuten lapsilisien suuruus, kotihoidontuen sekä muiden yhteiskunnan antamia etuuksien suuruus.

Tärkein ja tehokkain keino hallita ja hillitä ihmiskunnan lisääntymistä on syntyvyyden rajoittaminen vapaammalla aborttilailla, pakkoaborteilla ja sterilisoinneilla sekä ilmaisilla ehkäisyvälineillä. Pakkosterilisaatioita varten tulisi tehdä laki koskemaan kaikkia naisia, jotka ovat synnyttäneet vähintään kolme lasta. Etiikkaan painottuva keskustelu sikiön oikeuksista ja raskauden keskeytysten oikeuttavista valinnoista on turha käydä, sillä runsaasta keskustelusta ja näkemyksistä huolimatta maapallo ei yksinkertaisesti kestä ihmispaljouden kuormitusta. Väestönkasvun hillinnässä avuksi on myös eutanasia, kuolemanrangaistusten palautus ja ylimitoitettujen pelastustoimen lakkauttaminen. Huolimatta siitä, etteivät ne ole riittävän tehokkaita väestönkasvun hillinnän keinoja. Karsiutumisen ja luonnonvalinnan olisi annettava toteutua itseksensä, mielellään sairauksilla ja nälänhädällä, vaikka luonnonvalinta ei ole tässä tapauksessa riittävän tehokas ja nopea tapa vähentää kasvua.²¹

¹⁶ Linkola 1979, 59.

¹⁷ Linkola 2004, 364-365.

¹⁸ Linkola 2004, 255.

¹⁹ Linkola 1979 59-62.

²⁰ Linkola 1969, 60.

²¹ Linkola 1979, 105

Ihmisen biologiseen ominaisuuteen kuuluu lajisolidarisuus, joka ilmenee demokraattisissa ja tasa-arvoisissa maissa lähetystyön ja kehitysavun antamisena kehitysmaihin. Lähetystyön ja kehitysavun antaminen tulisi lopettaa, sillä nälkiintyvien ja kärsivien lasten ruokkiminen ja kehitysmaihin annettava materiaallinen apu kuormittaa luontoa ja ruokkii puolestaan länsimaisen kulttuurin edustavan ihmisen arvomaailmaa, jossa demokratia, tasa-arvo ja ihmisoikeudet ovat erheellisiä kuvitelmia²². Kehitysavun antaminen ei tule olla velvollisuus.²³ Kehitysapu ja pakolaisuus vain hidastavat vääjäämätöntä tulevaisuutta ja kuormittaa turhaan jo valmiiksi hillitsemättömästä väestönkasvusta kärsivää luontoa.²⁴

Linkola näkee ihmisen luonnostaan aggressiivisena lajina, jolle luontaista ja ominta on omien lajitovereiden joukkosurmaaminen teknologisten välineiden avulla. Tätä biologista ominaisuutta ei tule hillitä, vaan tehokkainta olisi antaa ihmiskunnan kehittää teknologiansa avulla tehokkaampia keinoja. Luonnollisen sotaisuuden ja sen toteuttaminen on siinä mielessä ongelmallista, koska sodissa kaatuvat määrät koostuvat miehistä – naiset kun eivät sotaan osallistu.²⁵

Edellä mainittujen keinojen lisäksi suotavaa olisi, että koko länsimainen kulttuuri arvioi arvojaan uudelleen, sillä nykyiset moraaliset normit hillitsevät keinojen käyttöön ottamisen. Normiston muutos humaanimpaa yhteiskuntaa kohtaan on vain elämän suojelua. Linkola muistuttaa, että ilman radikaaleja tekoja ja henkilökohtaisia uhrauksia emme voi hillitä väestönkasvua ja siitä aiheutuvaa katastrofia. On vain ihmislajin ja elämän kannalta elintärkeää kyetä keskustelemaan ”lapsensurmakäytännöstä ja muista väestönvähentämistoimista”. On ajateltava tulevia sukupolvia.²⁶

2.1 ”Homo destructivus”²⁷

*Ihminen, typerin kaikista luontokappaleista, on pelinsä pelannut. Se on menoa nyt.*²⁸

Linkola on diletanttibiologina luokitellut länsimaisen ihmisen homo destructivus –alalajiin kuuluvaksi. Homo destructivus on psykofyysinen kokonaisuus, joka on teknisesti kyvykäs ja kaikin puolin monitahoinen laji, mutta lajin biologisessa rakenteessa on kuitenkin puutteensa.²⁹ Homo destructivuksen pahimmat, maapalloa ja kaikkea elävää turmelevat puutteet piilevät ihmisen synnynnäisessä ominaisuudessa eli optimismissä ja tasa-arvoa ihannoivassa normistossa³⁰. Normatiivisten valintojensa vuoksi tämä ihmislaji on täysin kykenemätön asettautumaan

²² Linkola 1990, 214.

²³ Pentti Linkolan haastattelu. 1991. <https://www.youtube.com/watch?v=ZqJFPAGSRy>

²⁴ Linkola 1990, 215-216.

²⁵ Linkola 1990, 191.

²⁶ Linkola 1990, 221-225.

²⁷ Linkola 1990, 72.

²⁸ Linkola 1990, 151.

²⁹ Linkola 1979, 24; Linkola 1990, 72; Linkola 1990, 192

³⁰ Linkola 1990, 177.

elämänsuojelijan asemaan, kun puhutaan avoimesti ihmispaljoudesta ja sen pakollisesta hillinnästä.³¹ Tämän ihmislajin muut biologiset, vääjäämättömästi kohti tuhoon ajavat voimat ovat ihmislajin solidaarisuus, sosiaalisuus ja teknisen osaamisen vahvuus ja osaamisen kehitys³², irrationaalinen usko teknologiaan³³ sekä lapsirakkaus³⁴.

Geneettiseltä rakenteeltaan homo destructivus on mahdoton laji, sillä geenivarusteluun kuuluu tietynkaltainen itsetuhomekanismi, jonka turvin ihminen lisääntyy rajatussa tilassa hillitsemättömästi ja siten riistäen luonnolta varoja tuottaakseen olematonta lisätilaa syntyneille ja syntyville³⁵. Rakenteesta puuttuu sisäänrakennettu mekanismi, joka suojelisi ihmistä liiallisen vaurastumisen varalta.³⁶ Ihminen on kykenemätön hillitsemään itseään, halujaan ja vaistojaan. Ihmislaji on siis ristiriitainen. Ihmislajin ristiriitaisuus teknisen osaamisen ja ajattelu- sekä konrolloikyvyn puuttumisen vuoksi ihmislaji ei ymmärrä, että yltykyläinen, väkipakolla kahmimalla kahmittu vauraus on ihmislajin itselleen sanelema päämäärä.³⁷ Linkola itsekin toteaa, että Homo destructivus on ristiriitainen ja mahdoton. Ihminen kaikessa destruktiivisuudessaan on evoluution tuote – ajopuu, joka syöksyy kohti edistystä.³⁸

Ihmisen olisi vaikeuksistaan huolimatta osattava luopua humanistisesta ja arvolutautuneesta arvomaailmasta, jossa ihmisen vapaus ja ihmisoikeudet edustavat kollektiivista itsekkyyttä. On unohdettava sosiaaliset näkemykset ja oikeudenmukaisuutta hakevat kuvitelmat ja ryhdyttävä hillitsemään ihmislajin hallitsematonta kasvua ja vähennettävä luontoon kohdistuvaa kuorman kasvua.³⁹

Suomalainen puolestaan on evoluutionsa uhri, kuten muutkin ihmislajin edustajat, mutta suomalainen on teknologian ja teollistumisen yhteydessä, jo 1960-luvulta lähtien kokenut syvän alennustilan ja rappeutumisen.⁴⁰ Suomalainen on alistettu orja teknoyhteiskunnan edessä. Elinkeino on valjastettu ulkomaankaupalle kauppasopimusten avulla ja vihreä, vehreä kulttuurimaisema on pelkkä muisto. Puhumattakaan suomalaisesta sielunmaisemasta, jossa suomalainen joutuu kärsien sopeutumaan ihmiselle mahdottomaan tilaan, jossa teollistumisen keinovalot ja yksinäisyyttä häiritsevä melusaaste haastaa suomalaista sietokyvyn ääri rajoille⁴¹.

³¹ Linkola 2004, 269-272.

³² Linkola 1969, 244.

³³ Linkola 1990, 74.

³⁴ Linkola 1979, 63.

³⁵ Linkola 1990, 42.

³⁶ Linkola 1969, 235.

³⁷ Linkola 1990, 59.

³⁸ Linkola 1990, 182.

³⁹ Linkola 1990, 223.

⁴⁰ Linkola 2004, 198-199.

⁴¹ Linkola 1990, 49-58.

2.2 Edistyksen harhakuva

*Tässä maailman tilassa on valjennut, että kaikki mikä ihmiskunnassa vivahtaakin kehitykselle ja edistykselle on kielteistä, tuhoa jouduttavaa.*⁴²

Linkola korostaa, että edistys ja kehitys eivät ole luonnollisia tapahtumaketjuja vaan ne ovat ihmistoiminnan ja niiden erilaisten muotojen yhteisvaikutus⁴³. Linkolalle teollistuminen ja teknologinen edistys ja erityisesti 1960-luvun tuomat yhteiskunnalliset muutokset ovat jouduttaneet ihmiskuntaa tuhon partaalle. Jatkuva koneellistuminen ja teollistuminen on altistanut suomalaisen ruumiin yltäkylläiselle elämälle, jossa ihmisruumis on vain kasa surkastuneita lihaksia ja alati kasvavaa mahaa. Tässä suomalaisen työvoiman ja ruumiin syrjäyttävässä voimassa piilee toinenlainenkin uhka: aineellisen hyvinvoinnin maksimaalinen tavoittelu on helpompaa teollistumisen myötä, joten on selvää, että ilman kehityksen kulun kääntämistä, käsillämme on katastrofin ainekset⁴⁴.

Teoksessaan Toisinajattelijan päiväkirjasta Linkola nostaa esiin kolme muuttujaa, jotka vaikuttavat suorasti maapallon kestäkykyyn ja voimavaroihin. Listan kolmesta syystä kaikista tuhoisin on aineellisen hyvinvoinnin tavoittelu ja sen vuoksi on syytä keskittyä juuri tuohon tuhon voimaan.

1. väestön lukumäärä
2. aineellisen hyvinvoinnin taso
3. kulutuksen ja tuotannon välinen etäisyys

Aineellinen hyvinvointi ja sen tavoittelu on ”vain lyhytaikainen hulluskohtaus”, joka on johtanut mielenterveydellisiin haittoihin. Länsimaisen ihmisen mukavuudenhalua on johtanut myös elintilan supistumiseen ja suoranaiseen turmelemiseen⁴⁵. Tekniikan lumoissa ja teknologiaan sokeasti uskova ihmislaji on eristäytynyt onnellisuudesta ja onnesta⁴⁶. Ylenpalttisuuden tavoittelu, luonnosta ja luonnon omasta talousjärjestelmästä puitaamatta on johtanut yhteiskuntamme, ihmislajimme katastrofin partaalle⁴⁷. Puhumattakaan siitä millaiseksi teknoyhteiskunta on muuttanut ennen lihasmassalla työtä tehneen ihmisen ruumiin:

Koneet häpäisevät meidät ihmisinä, jokaikaisen, myös työtätekevän. Ihminen on suurenmoinen olento, huikaisevan nerokkaine lihas-, jänne, ja hermojärjestelmineen se on loisteliäs ja voimakas nostaja, vetäjä, työntäjä, koukistaja ja

⁴² Linkola 2004, 263.

⁴³ Linkola 1971, 30-31.

⁴⁴ Linkola 2004, 196-201.

⁴⁵ Linkola 1979, 57.

⁴⁶ Linkola 1979, 65-67.

⁴⁷ Linkola 1990, 59.

ojentaja, äärettömän sitkeä kävelijä ja vahva juoksija, lapion, kirveen, sahan, airojen ja ennen kaikkea hartioidensa käyttäjä. Ja hänen aivonsa ovat kehittyneet lukemaan, laskemaan, päättämään, muistamaan, kokoamaan tietoa ja käsittelemään tietoaineistoja. Kone häpäisee hänen ruumiinsa, tietokone hänen aivonsa.⁴⁸

Aineellisen hyvinvoinnin maksimaalinen ja tarkoituksenmukainen kartuttaminen ei ole riippuvainen vain ihmisen kyvyttömyydestä itsehillintään vaan syytä voidaan nähdä useissa talousjärjestelmissä⁴⁹, kuin länsimaaisessa demokraattisessa yhteiskuntajärjestelmässä⁵⁰. Demokratiassa ihminen on vapaa ja vapaana hän on haitallinen luonnolle ilman rajoituksia ja kehoituksia. Luonnonvarojen utilitaristinen käyttö oman aineellisen hyvinvoinnin edistämiseksi on järjestelmien ainoa tavoite.

Talousjärjestelmissä kuten kapitalismissa ja sosialismissa on molemmissa ihmiskunnan sekä luonnon- ja luonnonvarainsuojelun kannalta ongelmia, sillä ne pyrkivät aineellisen hyvinvoinnin maksimointiin ilman kontrollia ja hallitsemattomaan kehitykseen kohti elintilan loputonta tuhoa. Sosialismi on ”kuoleman uskonto”, sillä sosialismin tavoitteena on hyvinvoinnin edistäminen maapallon vähiin käyvistä varoista huolimatta. Kapitalistinen järjestelmä puolestaan vahvistaa kuluttajan asemaa vahvistamalla ostovoimaa⁵¹. Demokratiassa ihminen on liian vapaa päättämään luonnosta, itsestään ja valinnoistaan, ettei hän hyväksy toimintaa rajoittavia käskyjä. Demokraattisessa yhteiskuntajärjestelmässä asuva hyödyntää luonnonvarojen haaskaamisessa utilitarismia saadakseen suuremman aineellisen hyödyn⁵². Talousjärjestelmät tai muutkaan yhteiskuntaa hallitsevat järjestelmät eivät ole perimmäisen perikadon syy. Ihmistyön syrjäytys teknologialla, ja teknisen osaamisen kehityksellä on vastuussa ihmiskuntaa kohtaavasta ekokatastrofista⁵³.

Linkolan esitti vuonna 1972 pidetyssä puheessa myytin menevästä miehestä. Tämä johtoportaan henkilö on Linkolalle kaiken teollistumisen ja teknologisen orjuuden takana: menevä mies eli talouselämää johtavan johtoportaan mies, on biologiselta kannalta vahvin ja voimakkain ihmislajin edustaja sen vuoksi, koska menevästä miehestä, kuten muistakin ihmisistä puuttuu sisäänrakennettu kyky vastustaa aineellisen hyvinvoinnin kartuttamista. Menevä mies on syypää suomalaisen yhteiskunnan nykyiseen tilanteeseen, jossa luonnonvarojen ehtymisen ehkäisevät keinot ovat mahdottomia toteuttaa⁵⁴. Kuitenkaan teollistuneiden ja teknologisesti valveutuneiden yhteiskuntien

⁴⁸ Linkola 1990, 51.

⁴⁹ Linkola 1979, 109.

⁵⁰ Linkola 1990, 208.

⁵¹ Linkola 1079, 109-110.

⁵² Linkola 1990, 206-211.

⁵³ Linkola 1979, 112.

⁵⁴ Linkola 1979, 101-106.

ongelmien ratkaisu ei ole saavutettavissa teollisin menetelmin. Teknologian käyttö teknologian aiheuttamiin ongelmiin johtavat loputtomaan noidankehään⁵⁵.

Edistyksen ja kehityksen vastakohtana tulee olla tuotantokasvun pysähdys tai taantumus. Taantumus jää vain haaveeksi, sillä ihminen ei kerta kaikkiaan kykene supistamaan inhimillisiä toimintoja, saati hillitsemään tuotantoa ja kulutusta⁵⁶. Ainoa keino saavuttaa ekologinen tasapaino ja kaikenlaisen edistyksen ja kehityksen voittokulkua on taantumus, länsimaisen kulttuurin supistus ja parhaassa tapauksessa yhteiskuntajärjestelmien murtaminen, väkivaltainen vallankumous. Vain nämä antavat maapallolle ja ihmiskunnalle rahtusen lisää aikaa yrittää keksiä keinoja katastrofin välttämiseksi⁵⁷. Toistaen itseään Linkola kehottaa ihmiskuntaa pohtimaan teknologian ja teknologisten välineiden käyttöä ihmislajeja vastaan ja siten vähentäen väestöä, on suotavaa⁵⁸.

⁵⁵ Linkola 1979, 56-57.

⁵⁶ Linkola 1979, 235.

⁵⁷ Linkola 1990, 210.

⁵⁸ Linkola 1979, 100.

3. RUNO-SUOMI VAI HYVINVOINTIVALTIO

*Metsätalous on lukenut Göbbelsinsä ja Orwellinsa erinomaisesti.*⁵⁹

Teoksessa Linkolan ajamana TAPANI KILPELÄINEN esittää esseessään *Kymmenen katkelmaa Pentti Linkolasta* avaimen Linkolan ajatteluun – teollisuuden ja kasvun tilalle Linkola painottaa esteettistä luontoa, joka koskemattomana tarjoaa ihmiselle perustan hyvälle elämälle ja hyvinvoinnille⁶⁰. Teoksessa Toisinajattelijan päiväkirjasta estetiikka ja luonnon säilyttämisen tarve nousee vahvasti esiin. Linkola näkee, että Suomi on kuolemaansyleilyyn menetetty maa, jonka paljaaksi hakattujen alueiden tilalle on tullut suomalaisen ihmisen tuhoonajavia voimia, kuten korkea koulutustaso⁶¹, automaatio ja teknologia⁶². Suomalainen metsä on vaihdettu ulkomaankaupassa vaurauteen ja ylellisyyteen. Yhteiskunta on teollistunut, kulutuselintaso on korotettu maksimiin ja suomalaiselta on raiskattu ja riistetty suomalainen perinnemaisema⁶³. Suomalainen metsä on Linkolalle ikivanha pyhättö, josta suomalainen identiteetti on rakentunut. Metsä tulisi olla luonnonsuojelijalle tärkein suojelun kohde⁶⁴.

3.1 Suomi on yhtä kuin metsä

*Finis Finlandiae*⁶⁵

Linkola kysyy puheenvuorossaan *Metsäpeite palautettava Suomeen (1995)* ”Onko se kaikkien muiden elämänmuotojen yläpuolella, onko sillä oikeus määrätä kaikkien miljoonien muiden periaatteessa samanlaisten eliölajien kohtalosta, onko se Jumala? Kysymyksessä on ihminen⁶⁶. Suomalaisen metsän vihreän peitteen menetys metsätaloudelle ja talouskasvulle Linkola näkee elämän ja kuoleman kysymyksenä. Dramaattinen toteamus selittyy esteetikon ja elämän kunnioittajan pyrkimyksestä saada takaisin edes pieni osa koskemattomasta luontoa⁶⁷.

Metsän, luonnon ja ympäristön monimuotoisuuden köyhtyminen ja paljaaksi hakkaaminen ovat Linkolalle Euroopan suurin ympäristökatastrofi. Katastrofin aloittaneet ja toimintaa sallineet tahot

⁵⁹ Linkola 1979, 174.

⁶⁰ Kilpeläinen 2008: 44.

⁶¹ Linkolalle koulutus antaa eväitä maapallon luonnonvarojen suruttomaan hyväksikäyttöön ja hyväksikäyttöä mahdollistavien keinojen kehittämiseen teknologian avulla. Toisinajattelijan päiväkirjasta – teoksessa Linkola kiteyttää ajatuksensa koulutuksesta *Vain hyvin koulutettu ihminen pystyy raastamaan maapallon puhtaaksi luonnonvaroista, ja vain koulutus pystyy luomaan ihmiselle riittävästi niitä uusia tarpeita, jotka takaavat teknologian tuotteiden menemisen kaupaksi* Linkola 1979, 92.

⁶² Linkola 2004, 52.

⁶³ Linkola 1979, 9-21.

⁶⁴ Linkola 1979, 168-172.

⁶⁵ Linkola 2004, 72.

⁶⁶ Linkola 2004, 50-51.

⁶⁷ Linkola 2004, 41-51.

ovat Metsähallitus, kansainvälinen ympäristöjärjestö WWF Suomen rahasto ja Metsäntutkimuslaitos. Kaikkien näiden yhteistoimet ovat jouduttaneet suomalaisen metsän riistoa harjoittamalla kovan luokan metsätaloutta ja luoden raportteja, jossa suomalaisen metsän riittoisuutta väritetään⁶⁸. Metsähallituksen surutta harjoittamalla metsäteollisuudella hankitaan jo aiemmin mainittua vaurautta ja ylellisyyttä, mutta rikollisten toimet eivät ulotu vain suomalaisen luonnon ulkonäön turmelemiseen - metsätalous on tuonut suomalaisen mentaliteetin romahduksen partaalle, sillä liiallisella vauraudella ihminen on hukannut elämäntarkoituksen. Suomalainen on onnettomampi, turhautuneempi ja liikuntakyvyttömämpi kuin koskaan ennen.⁶⁹

Metsänhoitoyhdistyksiä, metsälautakuntia ja muita puu- ja metsäteollisuutta edustavia organisaatioita Linkola kutsuu kuolemankauppiiksi ja maailmanlopun virkamiehiksi⁷⁰. Erilaiset metsätaloudessa ja metsätaloutta tehostavat ohjelmat, esimerkiksi MERA-ohjelmat⁷¹, ovat vain lopun alkua köyhtyvälle monimuotoisuudella ja köyhtyville luonnonvaroille. Suomalaisen metsän valjastaminen ulkomaankauppaan ja talouskasvuun kuuluvaksi tuotteeksi on ollut suomalaiselle yhteiskunnalle valinnanvaraista, sillä suomalainen elinkeinoelämä ei ole ennen ollut riippuvainen metsätaloudesta⁷². Suomalainen elinkeinoelämä on ollut riittävä turvaamaan ihmisten luonnollisten tarpeiden tyydyttämisen maanviljelyksen, metsästys-keräilyn, kalastuksen ja karjanhoidon avulla. Metsätalous on rikollista toimintaa, joka tuottaa pelkkää ylellisyyttä⁷³.

3.2 Totuuden hetki luonnonsuojelussa

*Vibreä ajattelu on maailmanlopun ajattelua.*⁷⁴

Linkolalle luonnonsuojelussa on kyse eläinten, kasvien ja muiden elonkehään kuuluvien oikeuksien ja elintilan puolustamisesta, ja ihmisten oikeuksien, elintilan ja talouden kaventamisesta⁷⁵. Teoksessa *Toisinajattelijan päiväkirja* hän kritisoi suomalaisen luonnonsuojelun tilaa kirjoittamalla, kuinka suomalainen luonnonsuojelu on jäänyt pelkälle ajatusasteelle, jota rajoittaa luonnonsuojelijoiden toimintakyvyttömyys ja täydellinen irtaantuminen biologisesta luonnosta.⁷⁶ Suomalainen luonnonsuojelija on vakaan uskonsa ja optimisminsa uhri. Sokea usko teknologiaan ja teknologian

⁶⁸ Linkola 2004, 61-65.

⁶⁹ Linkola 2004, 44.

⁷⁰ Linkola 2004, 68-72.

⁷¹ Metsäpoliittinen väline metsätalouden rahoittamisessa. MERA-ohjelmia toteutettiin vuosina 1964, 1966 ja 1969.

⁷² Linkola 1971, 128-129.

⁷³ Linkola 2004, 44.

⁷⁴ Linkola 1990, 100.

⁷⁵ Linkola 2004, 64.

⁷⁶ Linkola 2004, 96.

kykyyn parantaa jo tuhoa kokeneen luonnon hyvinvointi on turhaa, sillä jokainen keino parantaa luontoon kohdistuvista toimenpiteistä johtuvia ongelmia teknologisin keinoin ei onnistu. Teknologiset keksinnöt ja niiden käyttö elonkehän ja ympäristön laadun parantamiseksi aiheuttavat lisäkuormaa maapallolle kasvavalla tuotannolla, maatalouden tehostamisella ja logistiikkaa vaativilla kuljetuksilla⁷⁷.

Kasvissyönti ja eläinten pitäminen niin, tuotantovälineinä kuin kotieläiminä ovat ristiriidassa elämän- ja luonnonsuojelijan tehtävien kanssa. Kotieläinten pito on muutenkin ristiriitainen, jopa eräänlainen paradigma varsinkin kasvissyöjien piireissä. Miten voi samaan aikaan vastustaa ja puolustaa eläinten oikeuksien rajoittamista? Kasvissyönti ei ole muutoinkaan terveellistä tavallisen, työtä tekevän, biologiselta rakenteeltaan sekasyöjänä olevalle suomalaiselle, sillä kasvisruoka ei ole riittävän kaloripitoista⁷⁸.

Luonnonsuojelijan pyrkimyksiä ekologiseen tasapainoon ei voida toteuttaa niin, että luonnossa riehuneen ihmisen jäljet peitetään luontoa muokkaamalla tai luonnon alueiden rauhoittamisella⁷⁹. Luonnon suojelu ei ole ihmisen ympäristön suojelua ihmistä varten⁸⁰. Ekologisen tasapainon kannalta järkevintä olisi supistaa länsimaista kulttuuria minimiin⁸¹.

Jos tavallinen luonnonsuojelija on irtaantunut luonnosta, niin samaa tuhon tietä kulkee yhteiskunnallinen, luonnonsuojelua edistävä kansalaisliike Vihreä liike, jonka perustaminen tapahtui Kojjärven kuivattamista vastustavan mielenosoituksen jälkeen. Kojjärven mielenosoitus oli ensimmäinen luonnonsuojelutapahtuma, jossa luonnonsuojelijat turvautuivat suoraan toimintaan asioiden muuttamiseksi. Suora toiminta tyydytti Linkolaa, mutta omasta mielestään luonnonsuojeluaktivistit olisivat pitäneet käyttää kovempia otteita⁸². Kojjärven tapahtumien jälkeen suomalainen luonnonsuojelu sai poliittisen ja yhteiskunnallisen aseman ja vuoden 1983 eduskuntavaaleissa luonnonsuojelijoilla oli ehdolla oma puolue, Vihreät. Vihreiden edustajiksi valittiin Kalle Könkkölä ja Ville Komsa. Komsa oli ollut Osmo Soininvaaran ja Pekka Haaviston kanssa Kojjärven mielenosoituksen keulahahmona, joten valinta tyydytti Linkolaa.

Se, mikä ei Linkolaa tyydyttänyt oli tieto Vihreiden tukemista arvoista ja ryhmän poliittisen ja filosofian pääpiirteistä – Vihreiden luonnonsuojeluaate ja toiminta, toisin sanoen toimintakyvyttömyys luonnonsuojelua edistämiseksi ei edustanut häntä, saati hänen henkilökohtaista filosofiaansa⁸³.

⁷⁷ Linkola 1979, 23-56.

⁷⁸ Linkola 2004, 134-150.

⁷⁹ Linkola 2004, 96.

⁸⁰ Linkola 1979, 204.

⁸¹ Linkola 1979, 243.

⁸² Kylänpää 2017, 281

⁸³ Linkola 1990, 137-145.

Vihreiden suurin ongelma ei ollut vain ihmisen puolustamisen filosofia vaan siinä, että Vihreät kerta toisensa jälkeen vaativat demokratiaa, tasa-arvoa ja yksilönvapautta – juuri niitä yhteiskunnan osaluaita, joita tulisi Linkolan mielestä tulisi ehdoitta rajoittaa⁸⁴. Toiseksi ongelmaksi nousi se, ettei Vihreissä ollut ketään, jolla olisi ollut oikeanlaista tietoa suomalaisen, biologisen luonnon tilasta, jopa Rooman klubin julkaisema raportti tuntui jääneen liian monelta lukematta⁸⁵.

Vihreiden toimintaan pettyminen ja suoranainen kyllästyminen johti siihen, että Linkola luonnosteli 20 -kohtaisen puolueohjelman. Puolueohjelman alustavan rungon esitys Vihreiden valtakunnallisessa kokouksessa vuonna 1985 ei sujunut ongelmitta. 1970- ja 1980-lukujen taite oli yhteiskunnallisesti ja poliittisesti valveutuneen nuorison heräämisen aikaa. Vuoden 1972 Rooman Klubin raportin *Kasvun rajat* jälkeen ilmestyi uusien teosten suomennoksia, joiden sanoma oli ihmiskunnan yli varojen eläminen. Luonnonvarojen loppuminen olikin suuri huolenaihe myös Turun valtakunnalliseen kokoukseen osallistuvilla. Kokous alkoi levottomasti, ihmiset puhuivat toistensa yli ja Pentti Linkolan puheenvuoron aloitus sai lykkäyksen, kun Linkola rauhoitteli erästä koväänistä jäsentä. Rauhoittelukeino oli kansakoulusta opittu ja vaati fyysisen kontaktin. Paikalla oleva lehdistö uutisoi tapausta muun muassa otsikolla ”Linkola löi kuulijaansa”, mutta tämä tapaus ei ollut kokouksen ainoa uutisen arvoisen asia⁸⁶.

Puheessaan Linkola kritisoi Vihreän liikkeen toimintaa ja jäsenten olemusta kovin sanoin

*Vibreällä tulee olla ennen kaikkea hauskaa, kivaa, kliffaa. Mielenosoitukseen osallistutaan, jos reitin pituus on kohtuullinen ja sää pontainen, pubetta torilla kuunnellaan jos siinä on leikkimielttä ja huumoria, ja sen jälkeen mennään jatkoille ja otetaan punkkupullot esiin.*⁸⁷

Puhe sisälsi myös Linkolan itsensä kirjoittaman, alustavan Vihreän liikkeen puolueohjelman, jonka tarkoituksena oli toimia ohjenuorana kaiken kasvun hillinnässä. Ohjelmassa hän vetosi kasvun hillintään sillä, että vain vihreät voisivat ymmärtää, kuinka olennaista ihmiskunnan ja luonnon kannalta on turvautua äärimmäisiin keinoihin, jopa väkivaltaan. Ihmiskunnalle ja maapallon sietokyvyille nykyinen tuhlaileva elämänmeno on liikaa ja se vaatii yhteiskunnallisia muutoksia – on turvauduttava protektionismiin ja tuotannon muuttamisen luvanvaraiseksi, Uudisrakentaminen tulee lakkauttaa, elinkeinoelämän tulee hajauttaa, opetus- ja kulttuurilaitosten toimintaa tulee supistaa ja maataloudessa tulee luopua koneellisesta työvoimasta sekä syntyvyyttä tulee säädellä.⁸⁸

⁸⁴ Linkola 1990, 145

⁸⁵ Linkola 1990, 140

⁸⁶ Kylänpää 2017, 314-317

⁸⁷ Linkolan mietteitä Vihreästä liikkeestä. 1.6.1985.

⁸⁸ Kylänpää 2017, 314-317.

Kokousväestä vain kaksi, Osmo Soinninvaara ja Eero Paloheimo, ymmärsivät mihin Linkola pyrki – kaikki kolme olivat yhtä mieltä ettei Vihreiden aatteellisesti ja poliittisesti hajaantunut joukko voisi koskaan omistautua yhdelle ohjelmalle. Ohjelman ja Linkolan sivuuttaminen täysin ei kuitenkaan lannistanut Linkolaa⁸⁹. Hän esitti vuonna 1986 uuden viimeistellyn version Vihreän liikkeen tavoiteohjelmasta. Viimeistellyssä muodossa se oli ensimmäinen pyrkimys konkretisoida vihreän ajattelun, ekofilosofian ydin. Tavoiteohjelma korosti ennen kaikkea eloonjäämis yhteiskunnan ja eloonjäämisen tärkeyttä. Ohjelma oli kuitenkin vuotanut julkisuuteen, joten ohjelman esittely tapahtui tiedotustilaisuuden muodossa, jossa Vihreiden liikkeen edustus tapahtui yhden miehen voimin – Eero Paloheimon. Eero Paloheimon ympäristöä ja tulevaisuutta käsittelevä tuotanto on ollut Linkolan tärkeimpiä inspiraationlähteitä, huolimatta siitä, että tekniikan tohtorin asemassa Paloheimo puolusti tekniikkaa ja teknologiaa. Hän myös puolusti Linkolaa ja Linkolan ohjelmaa⁹⁰. Osmo Soinninvaara, Paloheimon tavoin Linkolan eloonjäämisopin kannataja, näki ettei tavoiteohjelma ole mahdoton, vaan ohjelma on hyvä hahmotelma ihanneyhteiskunnasta, jossa ihmiskunnan kasvu on eloonjäämisen kannalta elintärkeä ehto. Soinninvaaran ihanneyhteiskunta poikkesi hieman Linkolan hahmotelmasta, sillä kritiikkiä sai Linkolan totalitaristisen yhteiskunnan ihanne, kun totalitarismin sijasta yhteiskunta tulisi olla demokraattinen⁹¹. Linkolan tavoiteohjelman puolustajaksi ilmoittautui myös humanismin puolestapuhujana ja akateemikkona tunnettu akateemikko Georg von Wright. Hänen mielestään tavoiteohjelma oli utopiaa⁹².

Vihreästä liikkeestä tuli puolueeksi rekisteröitymisen jälkeen vuonna 1998 Vihreä liitto, mutta muutoksesta huolimatta Linkola ei kokenut sopivansa joukkoon elämää kunnioittavan filosofiansa vuoksi. Vuonna 1987 Linkola, Paloheimo ja muutama muu erkaantui Vihreän liiton riveistä ja perustivat Vihreä Elämänsuojeluliitto Liiton, jonka yhtenäiseksi aatteeksi tuli ekologinen filosofia ja toiminnan periaatteeksi biodiversiteetin suojeleminen. Tämäkin liitto oli Linkolalle pettymys, koska liiton jäsenten ekologiaa ja biosentrismiä painottava filosofinen näkemys ei hyväksynyt Linkolan radikalismia eloonjäämis yhteiskunnan perustamisen puolesta⁹³.

⁸⁹ Linkola 1990, 91.

⁹⁰ Kylänpää 2017, 326-329.

⁹¹ Kylänpää 2017, 333

⁹² Kylänpää 2017, 330

⁹³ Kylänpää 2017, 339-341.

4. ELÄMÄN EDELLYTYKSET

*Maailmanloppu ei ihmisen tajunnassa tarkoita maailmankaikkeuden, ei edes oman aurinkokunnan eikä oman planeetan loppua. Pallo kyllä jää pyörimään.*⁹⁴

Teoksissa *Unelmat paremmasta maailmasta*, *Toisinajattelijan päiväkirjasta*, *Jobdatus 1990-luvun ajatteluun* ja *Voisiko elämä voittaa – ja millä ehdoin* Linkola esittää useita ratkaisuja ja ehdotuksia yhteiskunnan muokkaamiseksi ihanneyhteiskunnaksi, jossa ekologinen tasapaino on saavutettu ja kasvu on pysäytetty tai taantunut. Teosten yhtenäinen sanoma on, että ”uusi yhteiskunta” ja eloon jäämisen edellytykset ovat saavutettavissa vain vallankumouksella⁹⁵.

Teoksessa *Unelmat paremmasta maailmasta* Linkolan vallankumoustematiikka nousee esiin teoksessa esitetyssä elämänsuojelun ohjelmassa. Ohjelmassa esitetyt ratkaisut koskevat kaikkia yhteiskunnan osia, mutta ohjelma keskittyy lähinnä luonnon, vesistöjen, metsien ja tieverkoston suojeluun ja muokkaamattomuuteen. Ohjelman tarkoituksena on uuden yhteiskunnan rakentaminen korkean elintason varaan. Korkea elintaso puolestaan on Linkolalle luonnon estetiikka ja luonnonvarojen tuottamattomuus. Linkola näkee, että teoksessaan esitetyt ehdotukset ja niiden käyttöön ottaminen aloittaisi vallankumouksen. Vallankumous tosin edellyttäisi kykyä ymmärtää kehityksen pysäyttämisen tarpeen⁹⁶.

Teoksessa *Toisinajattelijan päiväkirjasta* perinteinen, edellä mainitun kaltainen vallankumous on tässä teoksessa ekologinen vallankumous, joka supistaa länsimaisen elämäntyylin, lakkauttaa institutionaalisen yhteiskunnan sekä pysäyttää kehitys. Linkolan eloonjäämisopin radikaali näkemys eloonjäämisen ja nollakasvuisen yhteiskunnan puolesta korostuu *Toisinajattelijan päiväkirjasta*. Edellytyksen eloonjäämiselle ja edellytyksen elämän jatkumiselle ovat syntyvyyden säätely ja luonnonvalinnan suosiminen sekä yhteiskunnallisesti toteutettavien tukien ja avustusten, erityisesti kehitysavun tukemisen lakkautus⁹⁷.

Teoksessa *Jobdatus 1990-luvun ajatteluun* Linkola esittää teoksensa loppupuolella useita erilaisia ratkaisuja, jotka ovat eloonjäämisen edellytyksiä. Syntyvyyden säätely, kehitysavun lakkauttaminen, arvojen uudelleenarviointi ja kyky nähdä ihmisen olevan tuhoon matkalla oleva eläinlaji, joka on kasvanut liian suureksi. Elämän ja eloonjäämisen edellytyksenä Linkola korostaa länsimaisen elämäntavan ja hyvinvointiyhteiskunnan hylkäämistä ja elämän valitsemista. Elämän kannalta tärkeintä

⁹⁴ Linkola 2004, 337.

⁹⁵ Linkola 1971, 172.

⁹⁶ Linkola 1971, 166-172.

⁹⁷ Linkola 1979, 242-245.

olisi moraalisten ja eettisten arvojen uudelleenarviointi, syntyvyyden säätely, kehitysavun lakkauttaminen ja eläminen luonnon ehdoilla.⁹⁸

Esseessään *Voimmeko jäädä eloon? – Muuan hallitun tulevaisuuden malli* (1999) Linkola esittää joukon keinoja elämän suojelemiseksi ja ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi. *Voimmeko jäädä eloon? – Muuan hallitun tulevaisuuden malli* pyrkii kaikin keinoin ihmiskunnan ja ”ihmislajien harvojen seuralaislajien” säilyttämiseen. Mallin ehdotukset yhteiskuntaan tehtävistä muutoksista etenevät systemaattisella listauksella väestön ja kulutuksen keventämistoimenpiteenä nähtävän väestöohjelman käynnistämisestä aina yhteiskunnan poliittiseen vallaanjohtoon. Mallissa ehdotukset kattavat maatalouden, energiatalouden, teollisuuden, ulkomaansuhteiden, uudisrakentamisen, liikenteen, koulutuksen ja markkinatalouden. Hiilidioksidin sitominen on mallin olennainen ehdotus, sillä hiilidioksidin vähentäminen ilmakehästä on mallin mukaan yksi elämän edellytys. Mallin rakenne ja sanoma ovat vuoden 1986 *Vibreän liikkeen tavoiteohjelman* kaltaiset, mutta Linkolan mukaan *Voimmeko jäädä eloon? – Muuan hallitun tulevaisuuden malli* on humanimpi, pehmeämpi ja siksi paras mahdollinen malli vastahakoiselle ihmislajille, jolle kasvun ja väestönkasvun supistaminen on mahdotonta.⁹⁹

⁹⁸ Linkola 1989, 221-227.

⁹⁹ Linkola 2004, 384-400.

LOPPULAUSE

Olen tutkielmassani avannut kalastaja-filosofin Pentti Linkolan syväekologista ajattelua ja nostanut Linkolan teoksista esiin mielestäni keskeisimmät näkökulmat, ehdotukset ja ratkaisut biodiversiteetin suojelemiseksi ja nollakasvuisen yhteiskunnan saavuttamiseksi. Ilman varsinaista tieteellistä tutkimuskirjallisuutta tutkielmastani on tullut harmittavan referoiva. Tutkielmani muistuttaa monologia, sillä ilman tutkimuskirjallisuutta runsasta vuoropuhelua on vaikeaa saada aikaiseksi. Tutkielmassa olevat lainaukset antavat kenties liiankin suuren puheenvuoron itse tutkimuskohteelle, mutta tutkielman rakenteen kannalta ja lähdeaineiston luonteen vuoksi on mielestäni ollut olennaista pyrkiä tuomaan esille Linkolan ajatuksia, näkemyksiä ja suorasukaisuutta. Ne ovat kuitenkin välitön osa Linkolan maailmankuvaa. Linkolan maailmankuva, syväekologinen filosofia ja varsin radikaalit ja paikoin väkivaltamyönteiset sekä vallankumoukseen yllyttävät mielipiteet ovat olleet ja ovat edelleen poleemisia. On kuitenkin pyrittävä aatehistorialliseen kontekstiin ja nähtävä Linkolan ajattelu 1960-luvun poliittisen heräämisen ja radikalisoinnin sekä 1970-luvun ympäristöheräämisen tuotteena.

Linkolan ajattelu heijastaa noiden vuosikymmenten keskeisimpiä kysymyksiä ja huolenaiheita luonnon- ja ympäristönsuojelusta. Linkolan vastaukset kysymyksiin, jotka koskevat maapallon luonnonvarojen riittävyttä, metsien- ja luonnonsuojelun tarvetta ja teollisuuden sekä kasvun vaikutuksia eivät miellytä. Linkolan ehdotukset uuden yhteiskunnan saavuttamiseksi ovat kenties liian drastisia ja paikoin yliampuvia tullakseen toteutetuiksi, mutta huolimatta siitä, että ne hylkäävät ihmisyyden ja humaaniuden, ne ovat olennainen osa suomalaista luonnonsuojelukeskustelua. Ne antavat perspektiiviä filosofiseen keskusteluun, jossa pohditaan ihmisen asemaa luonnon jäljellä olevan monimuotoisuuden keskellä. Linkolan uhmaava, vastahankainen ja ajoittain lyristä kirjallisuusmuotoa muistuttava kirjoitustyyli ravistelee ja herättelee suomalaisia yhä uudelleen pohtimaan maapallon ja ihmisen välisen tasapainon mahdottomuutta.

Tasapainon saavuttamiseksi esitetyt keinot ovatkin humanismin ja ihmisyyden kannalta ongelma, sillä keinoja toteuttaaksemme joutuisimme hylkäämään humaaniuden ja turvautumaan koko elonkehää hallitsevaan totalitarismiin. Uskon, lähinnä toivon, että ihmiskunta ei ole valmis turvautumaan Linkolan esitettyihin keinoihin vaan pystymme kekseliäänä lajina kehittämään inhimillisempiä keinoja ekokatastrofin välttämiseksi. Ehkä olemme juuri niin mahdoton eläinlaji, että juhliessamme hauskaa, ihmiskunnan mittaista kulutusjuhlaa, emme hahmota halujemme ja toimintamme vaikutusta meitä ympäröivään ympäristöön. Kenties juhlahumusta huumaantuminen estää ihmiskunnan ja ympäristön välisen tasapainon ja maapallon hyvinvointia edistävien ratkaisujen keksimistä. Eloönjäämistäistelu jatkuu.

LÄHTEET JA TUTKIMUSKIRJALLISUUS

LÄHTEET

1. Painamattomat lähteet:

Luonnonsuojelulaki, 20.12.1996/1096

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961096?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Luonnonsuojelulaki> (luettu 18.3.2018)

Suomen metsät 2012: Kestävän hoidon ja käytön linjaus ja ohjauskeinot

<http://www.metla.fi/metinfo/kestavyys/SF-2.htm> (luettu 17.3.2018)

Suomen metsät 2012: Kriteeri 3 Tuotanto ja käyttö

<http://www.metla.fi/metinfo/kestavyys/c3.htm> (luettu 16.3.2018)

Metsäsanasto

https://www.storaensometsa.fi/metsasanasto/avobakkuu/?utm_referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.fi%2F
(luettu 17.3.2018)

Tehometsätalous aiheuttaa uhanalaisuutta

<https://www.fi/mediabank/4518.pdf> (luettu 17.3.2018)

2. Lähdekirjallisuus

Päälähteet:

Linkola, Pentti 2007 (2004): *Voisiko elämä voittaa – ja millä ehdoilla*. Viides painos. Tammi, Pössneck.

Muut lähteet:

Linkola Pentti 1990 (1989): *Jobdatus 1990-luvun ajatteluun*. Viides painos. WSOY, Juva.

Linkola Pentti 1979: *Toisinajattelijan päiväkirjasta*. Ensimmäinen painos. WSOY, Juva.

Linkola Pentti 1971: *Unelmat paremmasta maailmasta*. WSOY, Porvoo.

3. Audiovisuaalinen lähde:

Saska Saarikoski haastattelee Pentti Linkolaa vuonna 1991,

<https://www.youtube.com/watch?v=ZqIFPAGSRyc> (katsottu 13.3.2018)

Linkolan mietteitä Vihreästä liikkeestä. 1.6.1985,

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2007/01/19/vihrea-liike-mylllytyksessa> (katsottu 13.3.2018)

4. Tutkimuskirjallisuus:

Haila Yrjö 2004: ”Luonto on tullut jäädäkseen”. *Suomen kulttuuribistoria 4. Koti, kylä, kaupunki*, s. 75-85.

Toimittaneet Saarikangas Kirsi, Mäenpää Pasi, Sarantola-Wiss Minna Tammi, Helsinki.

Kilpeläinen Tapani 2008: *Kymmenen katkelmaa Pentti Linkolasta*. Toimittanut Tere Váden. Otava, Keuruu.

Kylänpää, Riitta 2017: *Pentti Linkola – Ihminen ja legenda*. Bookwell Oy,

Poutanen Terho 2008: ”1960-luvun ympäristöherääminen”. *Laulujoutsenen perintö – Suomalaisen ympäristöliikkeen taival*, s. 46-49. Toimittaja Telkänranta Helena. Toinen painos. WS Bookwell Oy, Porvoo.

Relander Jukka 2004: ”Radikalisoituva nuoriso”. *Suomen kulttuuribistoria 4. Koti, kylä, kaupunki*, s. 156-161. Toimittaneet Saarikangas Kirsi, Mäenpää Pasi, Sarantola-Weiss Minna. Tammi, Helsinki.

Telkänranta Helena 2008: ”Uusia ratkaisuja uusiin ongelmiin”. *Laulujoutsenen perintö – Suomalaisen ympäristöliikkeen taival*, s. 50-55. Toimittaja Telkänranta Helena. Toinen painos. WS Bookwell Oy, Porvoo.

Vilka, Leena 2003: *Ympäristöetiikka – Vastuu luonnosta, eläimistä ja tulevista sukupolvista*. Yliopistopaino, Helsinki.

Vilka, Leena 2004: *Linkolalaisuus – vihreän liikkeen ydin*. Helsingin yliopiston kirjaston tiedotuslehti 4/04, s. 12-15.

Vilka, Leena 2005: *Pentti Linkola suomalaisena syväekologina ja luonnonestetiikkona*. Tiedepolitiikka 1/05, s. 19-28